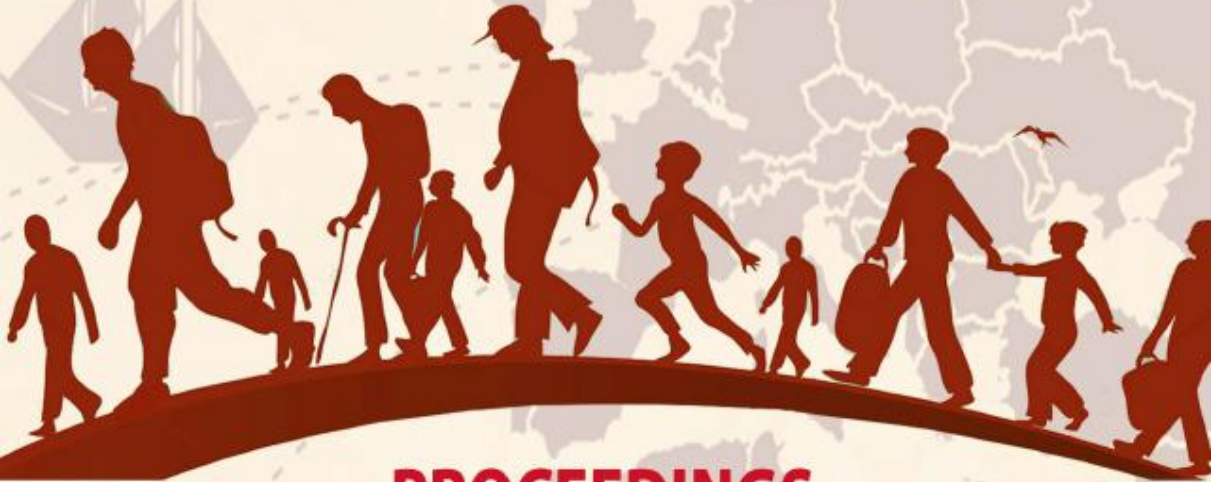

2nd INTERNATIONAL
2. ULUSLARARASI

CONGRESS ON APPLIED SCIENCES UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ

“MIGRATION, POVERTY & EMPLOYMENT” “GÖÇ, YOKSULLUK ve İSTİHDAM”

PROCEEDINGS BİLDİRİLER KİTABI

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

HONORARY COMMITTEE / ONUR KURULU

Yakup CANBOLAT (Konya Valisi)
Tahir AKYÜREK (Konya Büyükşehir Belediye Başkanı)
Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER (Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörü)
Atilla TOROS (Göç İdaresi Genel Müdürü)

ORGANIZING COMMITTEE / DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Ahmet DİKEN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Abdulkadir BULUŞ (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Doç. Dr. Ahmet KOYUNCU (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Meral ERDİRENÇELEBİ (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Dr. Mücahit Sami KÜÇÜKTİĞLİ (Konya Büyükşehir Belediyesi)
Arş. Gör. Dr. Ahmet Tayfur AKCAN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Öğr. Gör. Emine Nihan CİCİ KARABOĞA (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Öğr. Gör. Erkan KARA (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Öğr. Gör. Hasan Ali AKYÜREK (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Öğr. Gör. Mehmet Yasin ÖZSAĞLAM (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Öğr. Gör. Nezahat KOÇYIĞİT (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Öğr. Gör. Özdal KOYUNCUOĞLU (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Arş. Gör. Fatih AZMAN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Arş. Gör. Fatih KALECİ (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Uzm. Sevda YILMAZ (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Ankara)

SCIENTIFIC COMMITTEE / BİLİM KURULU

Prof. Dr. Ahmet AY (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet ERGÜLEN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet TAŞĞİN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet Caner YENİDÜNYA (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Alejandro Portes (Princeton Üniversitesi & Miami Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Ali DANIŞMAN (Çukurova Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali TOR (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Anabel Quan-Haase (Western Ontario Üniversitesi, Kanada)
Prof. Dr. Ann Dale (Royal Roads Üniversitesi, Kanada)
Prof. Dr. Arjan De Haan (International Development Research Centre, CANADA)
Prof. Dr. Atilla GÖKTÜRK (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Azmi YALÇIN (Çukurova Üniversitesi)
Prof. Dr. Bilal ERYILMAZ (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Prof. Dr. Bilal KUŞPINAR (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Birol AKGÜN (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, SDE)

Prof. Dr. Bob Edwards (East Carolina Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Caner ARABACI (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Charles Steinfield (Michigan State Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Çağatay ÜNÜSAN (KTO Karatay Üniversitesi)
Prof. Dr. Daniel J. Mitchell (Cato Enstitüsü, ABD)
Prof. Dr. Davut DURSUN (Sakarya Üniversitesi)
Prof. Dr. Dursun BİNGÖL (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Emel EGE (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Eric M. Uslaner (Maryland Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Fabio Sabatini (Roma Sapienza Üniversitesi, İtalya)
Prof. Dr. Gönül BUDAK (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Gülay BUDAK (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Gülşen DEMİR (Adnan Menderes Üniversitesi)
Prof. Dr. Hakan TAŞDEMİR (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Halim KAZAN (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Hasan Kürşat GÜLEŞ (Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi)
Prof. Dr. Himmet KARADAL (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. John E. Prescott (Pittsburgh Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. John F. Helliwell (British Columbia Üniversitesi, Kanada)
Prof. Dr. John Field (Stirling Üniversitesi, İskoçya)
Prof. Dr. Kadir ARDIÇ (Sakarya Üniversitesi)
Prof. Dr. Karen S. Cook (Stanford Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Khaled TADMOR (Lübnan Devlet Üniversitesi)
Prof. Dr. Kıvılcım METİN ÖZCAN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Lindon J. Robison (Michigan State Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Luigi Guiso (Einaudi Ekonomi ve Finans Enstitüsü, İtalya)
Prof. Dr. M. Şerif ŞİMŞEK (E. Ö. Üyesi)
Prof. Dr. Mahmut ÖZDEMİR (Kırıkkale Üniversitesi)
Prof. Dr. Mahmut PAKSOY (İstanbul Kültür Üniversitesi)
Prof. Dr. Mahmut TEKİN (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet BARCA (Sosyal Bilimler Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Emin AYDIN (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet KARAGÜL (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet KIRBIYIK (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Zeydin YILDIZ (Yüzüncü Yıl Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet TANYAŞ (Maltepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Michael Woolcock (Harvard Üniversitesi & Dünya Bankası, ABD)
Prof. Dr. Muhsin KAR (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Prof. Dr. Murat Ali DULUPÇU (Süleyman Demirel Üniversitesi)

Prof. Dr. Murat ÇEMREK (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Murat DOĞANLAR (Çukurova Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa ACAR (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Osman ÇEVİK (Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi)
Prof. Dr. Osman OKKA (KTO Karatay Üniversitesi)
Prof. Dr. Ömer TORLAK (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Önder KUTLU (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Özkan YILDIZ (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Raif PARLAKKAYA (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Razaq RAJ (Leeds Beckett University)
Prof. Dr. Refik POLAT (Karabük Üniversitesi)
Prof. Dr. Robert C. Liden (Chicago Illinois Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Seok-Woo Kwon (Temple Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Songül SALLAN GÜL (Süleyman Demirel Üniversitesi)
Prof. Dr. Sue Kilpatrick (Tasmania Üniversitesi, Avustralya)
Prof. Dr. Şaban Halis ÇALIŞ (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Şebnem ASLAN (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Tahir YÜKSEK (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Tamer KOÇEL (İstanbul Kültür Üniversitesi)
Prof. Dr. Üstün ÖZEN (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Yıldırım Beyazıt ÖNAL (Çukurova Üniversitesi)
Prof. Dr. Z. Fulya TEMEL (Gazi Üniversitesi)
Doç. Dr. Ahmet ŞAHBAZ (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Doç. Dr. Atilla ARICIOĞLU (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Doç. Dr. Doğan BIÇKI (Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi)
Doç. Dr. Hatice BEKİR (Gazi Üniversitesi)
Doç. Dr. M. Murat YEŞİL (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Doç. Dr. Nuran KOYUNCU (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Doç. Dr. Selda BAŞARAN ALAGÖZ (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Doç. Dr. Tahsin KARABULUT (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ahmet KOYUNCU (Necmettin Erbakan Üniversitesi)

TÜRKİYE'DE İÇ GÖÇLER İLE İŞSİZLİK ARASINDAKİ NEDENSELLİK İLİŞKİSİ <i>Ferdi ÇELİKAY</i>	192
MEZİTLİ'DE SURİYELİ GÖÇMENLERİN SORUNLARININ SOSYO-EKONOMİK AÇIDAN ANALİZİ <i>Erkan AKTAŞ, İtkim GÜLÇÜR</i>	199
SURİYELİLERE YÖNELİK TOPLUMSAL KABULÜ UYUMU ETKİLEYEN SOSYO EKONOMİK FAKTÖRLER: MERSİN İLİ MEZİTLİ İLÇESİ ÖRNEĞİ <i>Erkan AKTAŞ, İtkim GÜLÇÜR</i>	208
AVRUPA'YA GÖÇ, MÜLTECİLER VE YENİ DİNİ COĞRAFYA <i>Hasan Hüseyin AYGÜL</i>	217
DENEME MODELİ BİR ARAŞTIRMA: SOSYAL HİZMET KURAM VE UYGULAMALARI II DERSİNİN EMPATİK BECERİ VE EĞİLİMİNE ETKİSİ <i>Doğa BAŞER, Huriye İrem KALAYCI KIRLIOĞLU</i>	226
SYRIAN REFUGEE CRISES and EVOLUTION of TURKISH MIGRATION POLICY <i>Ahmet BAYANER, Şükrü ERDEM, Gülden BÖLÜK</i>	234
TÜRK SİYASİ PARTİ TÜZÜKLERİNİN SOSYAL POLİTİKA KAVRAMI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ <i>İsmail SEVİNÇ, Huriye İrem KALAYCI KIRLIOĞLU, Mehmet KIRLIOĞLU</i>	242
AN EVALUATION of SYRIAN REFUGEES' UTILIZATION to HEALTH SERVICES in TURKEY <i>Yasemin AKBULUT, Bayram GÖKTAŞ, Gamze KUTLU</i>	250
SOSYAL HİZMET BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN RUHSAL HASTALIKLARA YÖNELİK İNANÇLARININ VE RUHSAL SORUNLARI OLAN BİREYLERE YÖNELİK TOPLUM TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: SELÇUK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ <i>Doğa BAŞER, Mehmet KIRLIOĞLU</i>	255
TÜRKİYE'DE KIRSAL ALAN YAŞAYANLARININ SAĞLIK HİZMETLERİNE ERİŞİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: KAHRAMANMARAŞ İLİ ELBİSTAN İLÇESİ ÖRNEĞİ <i>Esen ORUÇ, Aysel ERGÜN</i>	266
GÖÇMENLERİN KÜLTÜRLER ARASI ORTAMDA KİŞİLERARASI ÇATIŞMA PRATİKLERİ VE ÇÖZÜM STRATEJİLERİ <i>Salih GÜRBÜZ, Bayram Oğuz AYDIN</i>	275

MEZİTLİ'DE SURİYELİ GÖÇMENLERİN SORUNLARININ SOSYO-EKONOMİK AÇIDAN ANALİZİ

Doç. Dr. Erkan AKTAŞ¹

İlknur GÜLÇÜR²

Abstract

Turkey has taken massive migration in April 2011 from Syria. Therefore, many Syrians has migrated to many cities in Turkey. Mersin city has become one of the provinces in which the intense immigration. This study titled "Socio-Economic Analysis on The Problems of Syrian Refugees in Mezitli" was conducted between January-February 2016. This research in centers of Mersin's Mezitli district with a total of 256 people were surveyed by the Mezitli City Council.

The general findings of the research are as follows: The most important problem areas in Mezitli of Syrian refugees; working conditions, housing, education and health has been identified. Chi-square analysis was used in this study. Cross relationships with variables of socio-economic were analyzed

Key Words: Problems of Syrian Refugees , Socio-economic , Mezitli Mersin

KAVRAMSAL VE TEORİK ÇERÇEVE

1.1. Göç, Zorunlu Göç, Mültecilik, Sığınmacılık

Göç Sosyoloji, Antropoloji, Coğrafya gibi birçok sosyal bilimin araştırma konuları içinde yer alıp, bu bilimlerin genellikle göçün nedenleri ve sonuçları üzerinde durmaktadır (Cengiz, 2015: 106). Bu çalışmada da Suriye göçünün sonuçları üzerinde durulup, yaşanan bu kitlesel göç hareketi göç edenler üzerinde yarattığı sosyo-ekonomik etki açısından incelenmiştir. Konunun kavranabilmesi açısından ilk olarak göç, zorunlu göç, mülteci, sığınmacı, toplumsal kabul kavramlarına açıklık getirilmiştir.

Göç, bireylerin ya da grupların yeni koşullara daha iyi uyum sağlayabilmek amacıyla; doğal, ekonomik, siyasal vb. zorunluluklar sonucunda sembolik veya siyasal sınırların ötesine, yeni yerleşim alanlarına ve toplumlara doğru hareketine verilen addır (Marshall, 1999: 685; Ersoy ve Balaban, 2005: 1).

Göç hareketleri taşıdığı şartlar itibarıyla gönüllü veya zorunlu bir biçimde meydana gelmekte olup, tarihe bakıldığında kitlesel göç hareketlerinin kaynağında çoğunlukla belirli bir zorunluluk olduğu görülmektedir (Aksoy, 2012: 293). Bu düşüncüyü destekler nitelikte dünya tarihinin en büyük kitlesel göçü olarak Suriyelilerin göç akımına bakıldığında kaynağında bir zorunluluk olduğu görülmektedir. 2011 yılının Nisan ayı itibarıyla ülkelerinde çıkan çatışma ortamı sebebiyle Suriyelilerin göç hareketi başlamış olup, Türkiye'nin kendilerine yönelik "açık kapı politikası" uygulamasıyla çok sayıda Suriyeliye geçici koruma sağlanmıştır (Erdoğan, 2015: 9). Göç hareketine coğrafi olarak bakıldığında; aynı ülke sınırları içinde gerçekleşmesi durumunda "iç göç", farklı ülkeler arasında gerçekleşmesi durumunda "dış göç" veya "uluslararası göç" olarak adlandırılmaktadır (Aksoy, 2012: 293). Bu tanımlara göre; "Suriye'de yaşanan iç savaş nedeniyle oluşan göç hareketi; nedenleri itibarıyla "siyasi", şekli itibarıyla "kitlesel", taşıdığı şartlar itibarıyla "zorunlu" (22,5 milyonluk nüfusun büyük bölümü tehlike altında olup, dört milyon insan yaşadığı yerden ayrılmak zorunda kalmıştır.), coğrafi sınırlar itibarıyla bir "dış göç"... hareketidir" (Tunc, 2015: 37).

Mülteci kavramı Cenevre'de 28 Temmuz 1951 tarihinde imzalanan Mültecilerin Hukuki Durumuna ilişkin Sözleşme'ye göre (BMMYK, 2016a: 2); "1 Ocak 1951'den önce meydana gelen olaylar sonucunda ve ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen" kişileri ifade etmektedir. Ayrıca Madde 1.A.'da belirtilen durumun Madde 1. B'de 1 Ocak 1951'den önce Avrupa'da meydana gelen olaylar ya da Avrupa'da ve Avrupa'da ya da başka yerde meydana gelen olayları kapsadığı şeklinde bir açıklama mevcuttur (BMMYK, 2016a: 2). Ancak Mültecilerin Hukuki Durumuna ilişkin 1967 Protokolü ile Sözleşme'nin kabulünden itibaren yeni mülteci ortamlarının ortaya çıktığı ve bu nedenle söz konusu mültecilerin, Sözleşme'nin kapsamına giremeyebileceği dikkate alınarak 1951 zaman sınırlaması kaldırılmıştır (BMMYK, 2016b: 1). Türkiye, Cenevre Sözleşmesi'nin taraflarından biri olmuş ve 1967 Protokolünü onaylamıştır. Ancak Cenevre Sözleşmesi ile düzenlenen coğrafi sınırlama ilkesini sürdürmeyi seçmiştir (Uluslararası Af Örgütü, 2009: 5).

¹ Mersin Üniversitesi, erkanaktas@mersin.edu.tr

² Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, ilknurgulcur@gmail.com

Sığınmacı, mülteci olarak uluslararası koruma arayan fakat statülerinin resmi olarak tanınmadığı kişiler için kullanılan bir kavramdır. Bu terim genellikle, mülteci statüsü almaya yönelik başvurularının hükümet ya da Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) tarafından karara bağlanmasını bekleyen kişiler için kullanılır(Uluslar arası Af Örgütü, 2009:5).

Mülteci ve Sığınmacı kavramı burada uluslar arası hukuk temel alınarak açıklanmıştır. Ancak bu kavramların Türk İltica mevzuatındaki karşılıklarında farklılıklar bulunmaktadır(Uluslar arası Af Örgütü, 2009:6). İçişleri Bakanlığı'nun kabul ettiği tanıma göre mülteci, 1951 Cenevre Sözleşmesinin 1. Maddesindeki tanıma uyan Avrupa kökenli yabancı veya vatansız kişileri ifade etmektedir. Sığınmacı ise, 1951 Cenevre Sözleşmesinin 1. Maddesindeki tanıma uyan Avrupa kökenli olmayan yabancı ve devletsiz kişileri ifade etmektedir(İçişleri Bakanlığı, 2006).

1.2. Uluslar Arası Göçe İlişkin Geliştirilen Kuramlar

Göçe ilişkin pek çok kuram geliştirilmiş olup, bu çalışmada uluslar arası göç kuramlarından araştırma konusunu açıklamada yardımcı olacağı düşünülen kuramlara yer verilmiştir.

Willam Petersen, temel olarak göçü tetikleyen itici ve çekici faktörlerin altında yatan nedenler üzerinde durmaktadır. Ekonomik yapının göç üzerindeki belirleyiciliğine vurgu yapan Petersen, bireysel ve sınıfsal farklılıkları göz ederek 5 göç tipi oluşturmuştur. İlkel göç, zoraki ve yönlendirilen göç, serbest göç, kitlesel göç. Bu araştırma bağlamında zoraki göçe açıklık getirilecektir. Buna göre; göçmenler, göç karan üzerinde herhangi bir inisiyatifte bulunamıyorsa, bu zoraki göç karşılık gelmektedir. Burada özellikle belirtmek istenen şey; sosyal bir zor kullanma ve zorlama sonucunda bireylerin ya da toplumların ellerindeki karar mekanizmasını kullanma şansına sahip olmamaları ya da ellerinde bulundukları karar mekanizmasını kullanamamalarıdır(Çağlayan, 2006: 75-76).

Bu durumda Suriyelilerin göç hareketi; Petersen'in zoraki göç kavramına uygun düştüğü söylenebilir.

İlişkiler ağı kuramı; göç olaylarının sadece nedensellik ilişkisi ile değil göçmenler arasındaki iletişim açısından da değerlendirilmesi gerektiğine vurgu yapan bir kuramdır. Bu bakımdan belirli bir ülkeye göç edenler ile göç etmeyi düşünen ya da yeni göç eden kişiler arasında bir iletişim ve ilişki ağı oluşmaktadır. Bu ilişkiler ağında; akrabalar, hemşehriler ya da dostlar dayanışma içine girmekte ve göç hareketi üzerinde bu ilişki ağı önemli rol oynamaktadır(Aksoy, 2012: 296). Bu kuram göçmen üzerinden göçü anlamaya çalışması bakımından diğer göç kuram ve modellerine göre farklılık arz etmektedir. İlişkiler ağı kuramının temelinde; göçmenlerin göç ettikleri ülkede kurdukları ve göç alan ülke ile göç veren ülke arasında da kurdukları sosyal ağların varlığı ve bu ağların karşılıklı göçler üzerine olan etkisi söz konusudur(Çağlayan, 2006: 85-88).

Göç edilen ülkedeki göçmen ağlarının varlığı; yeni göçmen üzerindeki ekonomik yükü azaltmakta ve kendi aralarında yardımlaşma mekanizmalarını geliştirmektedir. Yardımlaşma mekanizmaları ile yeni gelen kişilerin yalnızlık hissinden kurtulmalarına da olanak tanımaktadır. Bu bakımdan göçmen ağlarının birbiriyle ilişkisinin göçmenlerin geldikleri topluma sosyal anlamda uyumu konusunda olumlu ve olumsuz etkileri olmaktadır. Bu anlamda göçmen ağının varlığı yeni gelen göçmenin sosyal uyumunu kolaylaştırabileceği gibi göçmenlerin kendi gruplarının içine kapanma eğilimi göstererek sosyal uyumu güçleştirebilmektedir(Çağlayan, 2006: 86-87). İlişki ağı kuramında açıklanan göçmen ağı meselesi Mezitli'deki Suriyeliler üzerinde de belirleyici bir etkiye sahip olup, çalışmanın ilerleyen bölümlerinde bu ilişki açıklanmıştır.

1.3. Suriyelilerin Türkiye'deki Genel Durumu

Suriye'deki savaşın ilk zamanlarında az sayıdaki Suriyelinin Türkiye gelmesi ile bunun kısa süreli bir nüfus hareketi olacağı düşünülmüş ve Türkiye, Suriyelileri "misafir" olarak nitelendirmiştir. Ancak savaşın kısa süreli olmayacağına anlaşılması ve misafir tanımının uluslar arası hukukta bir karşılığının olmaması sebebiyle Türkiye yeni hukuki arayışlara yönelmiştir. Bu anlamda Türkiye'de kayıt olan Suriyelilerin geçici koruma statüsünde değerlendirilmesini getiren Geçici Koruma Yönetmeliği uygulanmaya başlanmıştır. Böylece Türkiye'deki Suriyeli göçmenler ne tam anlamıyla mülteci ne de sığınmacı tanımının içine girmekte, sadece geçici olduğu vurgulanan, yarı tanınmışlık içinde ara bir statü olan ve hukuki bağlayıcılığı sınırlı olan "geçici koruma" statüsündedirler(Tunç, 2015: 39-40; Akşit, Bozok, vd., 2015: 98).

20 Nisan 2014 tarihinde 6458 sayılı Yabancılar ve Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Bunun yanında 2014/6883 sayılı Geçici Koruma Yönetmeliği ile başta sağlık ve eğitim olmak üzere, sosyal yardım ve hizmetlerin sunulmasına imkân tanınmıştır. Genel olarak Türkiye'deki Suriyeliler 'geçici koruma statüsünde' bulunmalarına karşın; sağlık, eğitim, sosyal hizmetler ve çalışma alanlarında kendilerine yasal

haklar tanınmıştır. Ancak bazı konularda hukuki durumlarındaki kısıtlılık devam etmektedir. Bunun yanında Mart 2016 itibarıyla ülkemizdeki Suriyeli nüfusun 3 milyonu aştığı belirtilmektedir (Şahin, 2016).

Şehirlere göre dağılımlarına bakıldığında Suriyelilerin en yoğun olduğu iller doğal olarak sınır illeri olan Şanlıurfa, Gaziantep ve Hatay gelmektedir. Bu illerde Suriyeli sayısının 100 binin çok üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Mersin'deki Suriyeli sayısının ise 25 bin ile 75 bin arasında olduğu tahmin edilmektedir (Mersin Üniversitesi Bölgesel İzleme Uygulama Araştırma Merkezi, 2014: 27).

Türkiye'deki Suriyelilere evrensel mülteci hakları içinde yer alan insani standartlarda muamele hakkı, sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı ve seyahat edebilme hakkı bir hak olarak değil ama imkan olarak sağlanmaktadır. Ayrıca Suriyeliler bir sınırlama olmaksızın ülke içerisinde seyahat edebilmekte ve ikamet edebilmektedirler. Bunun yanında geçici koruma statüsü ile Suriyelilere zorla geri gönderilmeye karşı koruma imkanı sağlanmıştır (Tunç, 2015: 41).

Mersin Üniversitesinin yapmış olduğu çalıştay sonuçlarına göre Türkiye'deki Suriyeli mültecilerin korunmasındaki en önemli sorunların kayıt, çocukların korunması, eğitim, kadınların korunması, sağlık ve iş piyasasına erişim konuları olduğu belirtilmiştir (Mersin Üniversitesi Bölgesel İzleme Uygulama Araştırma Merkezi, 2014: 29).

ORSAM ve TESEV'in raporuna göre; Suriyelilerin genel sorunlarına bakıldığında; barınma konusunda büyük problemlerin olduğu belirtilmektedir. Yüksek kira ödemek zorunda kalmaları ve bu durumun aynı evde fazla kişi ile birlikte yaşamayı da beraberinde getirmesi barınma konusunda yaşanan sıkıntıların bir bölümünü yansıtmaktadır. Kültürel ve yaşam tarzı farklılıklarından dolayı yerel halkın tepkisine maruz kalmaları, Suriyelilerin çocuklarını eğitim yerine çalışmaya yönlendirmeleri sonucunda çocuk işçiliği problemi, bazı illerde demografik yapıyı değiştirecek ölçüde Suriyeli nüfusun yoğunluğuna karşı kendilerine karşı yerel halktan tepkiye maruz kalmaları, ekonomik anlamda Suriyelilerin kaçak yollarla ucuz işgücü olarak çalıştırılması ve bunun beraberinde getirdiği sorunlar Suriyeliler ile ilgili gerçeklerin sadece bir kısmını yansıtmaktadır (OrtaDoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi, 2015: 16-20).

BMMYK verilerine göre, Suriyeli nüfus içinde 18-59 yaş aralığındaki çalışma çağındaki buhan insanlarının oranı %42,3'tür. Bu oran, çalışma çağındakilerin iş gücüne katkı sağlama potansiyeli anlamında önemlidir ve Suriyelilerin güçlü yönünü göstermektedir (Tunç, 2015: 51). Ancak Suriyeli kadınların %64'ünün ilköğretim ve altı eğitim düzeyinde olması (AFAD, 2014) ve okuma yazma bilmeyenlerin (%21) fazlalığı büyük çoğunluğunun alt gelir seviyesinde ve düşük eğitim düzeyindeki insanlardan oluşması ve bu verilerle ilişkili olarak eğitimin bireysel (mikro) ve toplumsal (makro) düzeyde gelir yaratma etkisi dikkate alındığında Suriyelilerin uzun vadede sosyal iyileşmeye ve buna bağlı olarak ekonomik gelişmeye katkısının sınırlı olacağı belirtilmektedir (Tunç, 2015: 48).

Bir diğer belirtilmesi gereken konu; Ocak 2016'ya kadar çalışma izni bulunmayan Suriyeli göçmenlere 15 Ocak 2016 tarihinde oluşturulan Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik ile çalışma olanağı sunulmuş olmalıdır. Suriyeli göçmenlerin uzun süre Türkiye'de kalmaları ve Suriye'den getirdikleri maddi birikimlerin bitmesi sonucu çalışma gereksinimleri ortaya çıkmıştır. Söz konusu geçen yönetmeliğin oluşturulması da bu noktada anlamlı olmaktadır. Çünkü gereksinimlerini karşılamak için çalışmak zorunda olan Suriyelilerin kaçak çalıştırılması ya da ağır koşullarda piyasanın çok altında ücretlerle çalıştırılması gibi problemler ciddi boyutlara ulaşmaya başlamıştı. Bu gidişata engel olabilmek amacıyla da bahsi geçen yönetmelik oluşturulmuştur (Şahin, 2016).

1.4. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Bu çalışma; Suriyelilerin yoğun olarak yaşadığı illerden biri olan Mersin'in Mezitli ilçesinde yaşayan Suriyelilerin yaşadıkları sorunları saptamak amacıyla yapılmıştır. Araştırma anket tekniği kullanılarak çoğunlukla yüz yüze uygulanmıştır. Anket soruları Arapça olarak hazırlanmıştır ve veriler uygun paket program ortamında bilgisayara girilmiştir. Toplamda 266 Suriyeli ile anket yapılmıştır. Fakat 256 anket değerlendirilmeye tabii tutulmuştur.

Araştırmanın örnek hacmi, "Anakitle Oranlarına Dayalı Basit Tesadüfi Olasılık Örnekleme" yöntemiyle belirlenmiştir. Buna göre araştırmada kullanılacak olan örnekleme yöntemi aşağıdaki eşitlikte verilmiştir (Malhotra, 2004; Hair ve ark., 2000).

$$n = \frac{z^2 \cdot p(1-p)}{d^2}$$

Burada;

n = Örneklem hacmi, d = Kabul edilen hata tolerans düzeyi,

z = %90 güven düzeyine karşılık gelen standart z -değeri,

p = Anakitle oranını ifade eder. Örneklem burada 390 olması yetmektedir.

Bu çalışmada e-mail ve facebook hesapları üzerinden 402 kişiye ulaşılmış olup, gerekli örneklem sayısı yakalanmıştır.

Araştırmaya konu olan değişkenler arasındaki bağımsızlık testlerinde ki-kare analizi kullanılmıştır. Ki-kare testi bu tür analizlerde kullanılan en yaygın yöntemlerden biridir (Kartal, 1998:119-123; Donald ve Lindgren,1996:522-523).

2. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

2.1. Araştırmaya Katılanların Sosyo-Ekonomik Özellikleri

Ankete katılanların %68'i erkek, %32'si ise kadındır.Tabloda görüldüğü üzere ankete her yaş grubundan katılm olmuştur. 45 yaş üzerine çıkıldıkça ankete katılım sayısı düşmektedir.

Tablo 1.Araştırmaya Katılanların Yaş Dağılımları

Yaş	Sayı	Yüzde
25 ve altı	68	%26.6
26-35	61	%23.8
36-45	53	%20.7
46-55	39	%15.2
56-65	22	%8.6
66 ve üstü	13	%5.1
Toplam	256	%100

Ankete katılanların eğitim durumlarına gelindiğinde her eğitim seviyesinden katılımın olduğu görülmektedir. Ankete katılanların büyük çoğunluğu üniversite mezunu olup, hemen ardından en fazla katılım lise mezunlarından gelmiştir. Bu veriler Mezitli'de yaşayan Suriyeliler için geçerli olup, Mezitli'nin Mersin'in gelişmiş merkez ilçelerinden biri olma özelliğinden dolayı burada yaşayan Suriyelilerin de eğitim seviyesinin görece daha yüksek olmasını beraberinde getirmektedir.

Tablo2. Ankete Katılanların Eğitim Durumları

Eğitim durumu	Sayı	Yüzde
İlkokul	48	%18.8
Ortaokul	43	%16.8
Lise	65	%25.4
Üniversite	96	%37.5
Yüksek lisans	4	%1.6
Toplam	256	%100

Ankete katılan Suriyelilere hanedeki kişi sayısı sorulduğunda büyük çoğunluğu(%56.3) "4-6" cevabını işaretlemiştir. Bu durumda Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin yarısından fazlasının evde 4-6 kişi arasında yaşamakta olduğu dikkat çekmektedir. Kayda değer bir oran olarak ankete katılanların yaklaşık %20'si de evde 7 ve üzeri kişiyle birlikte yaşamaktadır.

Ankete katılanlara uyrukları sorulduğunda; %96.1'i Suriyeli olduğunu vurgulamıştır. Yaklaşık %3'ü de Iraklı olup, Suriye'ye taşındığını savaş sebebiyle de Suriye'den Türkiye'ye geldiğini belirtmiştir. Yaklaşık %1'i de Filistinli olup, Suriye'den Türkiye'ye gelmiştir.

Mezitli'de yaşayan ve Suriye'den gelen bireylerin Suriye'de nereden ikamet ettikleri sorulduğunda %77.9'u Suriye'de kentte yaşadığını belirtmiştir. Kasabada yaşadığını belirtenlerin oranı ise yalnızca %12.6'dır. Köyde yaşadığını belirtenlerin oranı daha da düşmekte ve %9.5'te kalmıştır. Bu durumda Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin büyük çoğunluğunun kentli bireyler olduğu söylenebilir.

Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin Türkiye'de geçirdikleri süreye bakıldığında ise %43.8'inin Türkiye'de 2 yıldır yaşadığı görülmektedir. %32.4'ünün ise Türkiye'de 1 yıl ve 1 yıldan daha az süredir Türkiye'de bulunduğu görülmektedir.

Ankete katılanların %99.2'si doğal bir sonuç olarak Arapça bilmektedir. Dikkate değer bir oran olarak %38.7'si de İngilizceyi bildiğini belirtmiştir. Türkçe bilenlerin oranı %32'dir. Bilinen diller arasında Fransızca ve Kürtçe de yer almaktadır.

Ankete katılan Mezitli'deki Suriyelilerin %74.6'sı Geçici Koruma Kanunu altında yabancı tutum kimliğine sahip olduğunu belirtmiştir.

2.2. Mezitli'de Yaşayan Suriyelilerin Genel Durumları

Bu bölümde Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin eğitim, sağlık, barınma, iletişim-dil alanında yaşadıkları sorunların neler olduğu aktarılacak ve ayrıca Türkiye'yi seçme nedenleri, Mersin ve Mezitli'yi seçme nedenleri, gelirlerini nasıl elde ettikleri gibi bazı sorulara verdikleri cevaplara yer verilecektir.

Suriyelilerin eğitim ile ilgili yaşadıkları sorunlar şu veriler üzerinden görülebilir: Mezitli'deki Suriyelilerin aile içinde eğitim çağında olan kişilere bakıldığında %51.6 oranında aile ilköğretim düzeyinde kişi olduğu görülmektedir. Ailede lise düzeyindeki kişilerin oranı %25, üniversite düzeyindeki kişilerin oranı %22.3, ailede eğitim çağında kimsenin olmadığını belirtenlerin oranı ise %25'tir.

Ailesinde şu an için Geçici Eğitim Merkezi öğrencisi olan %43.7 oranında kişi bulunmaktadır. Önemli bir oran olarak %34.4 kişinin ailesinde eğitimine devam edemeyen kişi bulunmaktadır. Bu ilerde Türkiye için önemli sorunların ortaya çıkacağı anlamına gelmekte olup, devletin yeterli çalışmaları yapmadığı eğitim gibi hayati önem taşıyan alanlar için yerel yönetimlerin kendi içlerinde ortaklaşa çözüm arayışında bulunmalarını zorunlu kılmaktadır.

Ankete katılanların %52'si Türkçe eğitim almadığını, %48'i ise Türkçe eğitim aldığını belirtmiştir. Dilin iletişim için en önemli araç olduğu hatırlandığında Mezitli'deki Suriyelilerin yarısından fazlasının Türkçe eğitim almaması yerel halk ile olan iletişimde önemli problemleri oluşturmakta ve toplumsal uyumu zorlaştırmaktadır. Bu durumda bu soruna ilişkin gerekli çalışmaların başlatılması gerekmektedir.

Mezitli'deki Suriyelilerin sağlık alanında yaşadığı sorunlar ise şu veriler üzerinden okunabilir: Mezitli'deki Suriyelilerin hangi sağlık hizmetlerinden yararlandığına bakıldığında %43.8 oranında devlet hastanelerinin ilk sırada geldiği görülmektedir. İkinci sırada en çok yararlanılan sağlık kurumu ise %42.2 oranında sağlık ocağı gelmektedir. %27.7 oranında ise Suriyeli doktorlardan yararlanıldığı görülmektedir.

Ankete katılanların sağlık kurumlarına ulaşmada sorun yaşama durumlarına bakıldığında ise %42.2 oranında bazen cevabının ilk sırada geldiği görülmektedir. %31.6 oranında ise sağlığa ulaşmada sorun yaşanmadığı dile getirilmiştir. Sağlığa ulaşmada sorun yaşayanların oranı ise %26.2'dir.

Barınma konusunda yaşanan problemlere bakıldığında şu veriler dikkat çekmektedir: Kiralık ev bulmada sorun yaşayan Suriyelilerin oranı %53.9'dur. Kiralık ev bulmada sorun yaşamayanların oranı ise yalnızca %18'dir.

Ankete katılanların %58.2'si oturlan eve göre kirasının fazla olduğunu dile getirmiştir. %41.8'i ise kirasının oturduğu eve göre normal olduğunu belirtmektedir. Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin yarısından fazlasının kiralık ev bulmada sorun yaşaması, bunun yanı sıra oturlan evin kirasının fazla olduğunun söylenmesi; Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin temel problemlerinden birinin barınma konusunda olduğunu göstermektedir.

Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin komşuluk ilişkilerine bakıldığında; Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin %46.9'u oturlan binada komşularıyla sorun yaşamadığını belirtmiştir. Komşularıyla sorun yaşayanların oranı ise yalnızca %13.3'tür. %39.8'i ise komşularıyla bazen sorun yaşadığını belirtmiştir.

Suriyelilerin dil ve iletişim konusundaki problemlerine bakıldığında; ankete katılanların %64.8'inin Türkçe bilmediği ortaya çıkmıştır. Türkçe bilenlerin oranı ise %35.2'dir. Bu durumda Türkçe'nin bilinme oranındaki azlığı yerel halk ile olan iletişime büyük engel oluşturduğu söylenebilir.

Ailelerinde Türkçe bilen birinin olduğunu söyleyenlerin oranı ise %52'dir. %48'inin ise ailelerinde Türkçe bilen birinin olmadığı ortaya çıkmıştır.

Mezitli'de oturan Suriyelilerin %65.6'sının Türkiyeli bir arkadaşı olduğu görülmektedir. Türkiyeli arkadaşı olmayanların oranı ise %34.4'tür. Bu durumda göç ile gelen toplumun dilinin bilinmeyişi her ne kadar yerel halk ile olan iletişimde engel oluştursa da; Suriyeli göçmenlerin yerli olan ile iletişime geçmede istekli olduğu söylenebilir. Bu durum göçmen ile yerli olan arasındaki uyum için önemli bir konudur.

Mezitli'deki Suriyelilerin Türkiye'yi tercih etme nedenlerine bakıldığında %69.1 oranında Türklerin din kardeşi olarak görüldüğü ve bu nedenle Türkiye'nin tercih edildiği ortaya çıkmıştır. Türkiye'nin ikinci olarak tercih edilme nedeni ise %55.5 oranında komşu ülkelere göre daha demokratik bir ülke olması gösterilmiştir. Türkiye'nin üçüncü olarak tercih edilme nedeni Türkiye'nin Suriye sınırlarına daha yakın olması, dördüncü neden olarak kültürel benzerlik gösterilmiştir. Burada aslında Suriyelilerin Türk toplumuna bakışına dair de izler görmek mümkündür. Bu bağlamda özellikle Türkleri din kardeşi olarak görme oranı oldukça yüksek olup, benzer bir sorunun sorulduğu Mezitli'nin Suriyelileri algısını öğrenmek için yapılan araştırmada Mezitlilerin Suriyelileri din kardeşi olarak görme oranları %17.9'dur. Buradan yola çıkılarak denilebilir ki; Mezitli'de yaşayan Suriyeliler için dinsel benzerlik beraber yaşayacağı yeri seçerken belirleyici bir etken olup, Mezitli'deki yerel halk için beraber yaşayabilmenin ön koşulları içinde din belirleyici bir özelliğe sahip değildir. Bu anlamda iki toplumun algılarındaki farklılıklardan biri bu olmaktadır.

Mezitli'deki Suriyelilerin Mersin'i ve Mezitli'yi seçme nedenlerine bakıldığında ortaya çıkan sonuçlar ilişki ağı kuramında belirtildiği gibi belirli bir ülkeye göç edenler ile göç etmeyi düşünen ya da yeni göç eden kişiler arasında bir iletişim ve ilişki ağı oluştuğunu göstermektedir. Kurama göre söz konusu ilişkiler ağında; akrabalar, hemşehriler ya da dostlar göç hareketi üzerinde önemli rol oynamaktadır (Aksoy, 2012: 296). Mezitli'deki Suriyelilerin göç hareketi üzerinde de Mezitli ve Mersin'e daha önceden gelen akrabalarının ve hemşehrilerinin etkisinin büyük olduğu görülmüştür. Ankete katılanların %58'i Mersin'e gelme nedeni olarak akrabalarını göstermiştir. Suriyelilerin Mezitli'yi seçme nedenleri sorulduğunda ise Suriyelilerin Mezitli'de daha fazla olması %44.9 oranında ilk sırada yerini almaktadır. Mezitli'nin seçilme nedeni olarak ikinci sırada %43.7 oranında "akrabalarından dolayı" seçeneği gösterilmiştir.

Ankete katılan Suriyelilere aileleriyle gelip gelmedikleri sorulduğunda %87.9'unun ailesiyle birlikte geldiği ortaya çıkmıştır. %12.1'i ise ailesi ile birlikte gelmediğini belirtmiştir.

Ankete katılanların gelirlerini nasıl elde ettiklerine bakıldığında %52.2 oranında Türkiye'de çalışarak gelir elde edildiği görülmektedir. İkinci sırada %41.8 oranıyla Suriye'den getirilenler ile idare edildiği, 3. Sırada %17.7 oranıyla Suriye'den bir şeylerin yollandığı ortaya çıkmıştır. Dikkat çeken nokta ise yerel halkın Suriyeliler söz konusu olduğunda kendilerine yapılmayan yardımların Suriyelilere yapıldığı yönünde toplumsal gerilimi tetikleyen düşüncelerinin pratik hayata bakıldığında en azından Mezitli için geçerliliği çok görülmemektedir. Çünkü Kaymakamlıktan alınan yardımlara bakıldığında yalnızca %8.4'tür.

Ankete katılan ve Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin kişi başı aylık gelirlerine bakıldığında birinci sırada %28.9 oranında aylık 401-1000 TL arasında gelire sahip bulunduğu ortaya çıkmıştır. İkinci sırada %27.7 oranında kişi başı aylık 201-400 TL arasında gelire sahip bulunduğu belirtilmiştir. Kişi başı aylık 1001 TL ve üzeri gelire sahip olanların oranı ise yalnızca %12.1'dir. Ankete çıkan bu oranlar ile gerçek hayatta Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin yaşam standartlarına bakıldığında ters orantı olduğu dikkat çekmektedir.

Suriyelilerin geçimlerini nasıl sağladıkları sorulduğunda Suriye'den getirilenler ile geçimin sağlandığı cevabı %41.8 oranında işaretlenmiştir. Bu durumda şu an Mezitli'de yerel halkın çoğunun fikri Mezitli'deki Suriyelilerin çok zengin olduğu ve diğer ihtiyacı olanlara yardım etmediği yönünde olup bu nedenle Mezitli'deki Suriyelilere yönelik olumsuz bir algı söz konusudur. Ancak Mezitli'deki Suriyelilerin yaşamlarını idame ettirmede şu an için Suriye'den getirdiklerinin büyük katkısı olduğu söylenebilir. Bu çıkarım kişi başı aylık gelirleri bakıldığında ortaya çıkmaktadır. O halde Suriyeliler ile ilgili çalışma hayatından eğitime her alanda birtakım çalışmaların yapılmadığı takdirde gelecekte önemli sorunları getireceği söylenebilir.

Aylık harcama durumlarına bakıldığında %36.3'ünün 1001-2000 TL arası ve aynı oranda aylık 501-100 TL arası harcama yaptığı görülmektedir. Kişi başı aylık gelire bakıldığında ise aylık harcamalarının altında bir durum söz konusudur. Bu bağlamda Türkiye'de çalışarak gelir elde ettiğini belirtenlerin aslında elde ettikleri gelirin çok düşük olduğu dolayısıyla Suriye'den getirilenlerin yaşamlarını devam ettirmede büyük payı olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum Suriyelilerin çalışma hayatında önemli düzenlemelerin yapılması gerektiğini göstermektedir.

Ocak 2016 tarihinden itibaren Suriyelilerin Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik oluşturulmuş olup, onlara çalışma olanağı sunulmuştur. Bu yönetmeliğin oluşturulma amacı tam da yukarıda belirtildiği gibi Suriyelilerin kaçak çalıştırılması ya da ağır koşullarda piyasanın çok altında ücretlerle çalıştırılması gibi problemleri engellemek şeklinde belirtilmiştir (Şahin, 2016). Ancak hukuki anlamda yapılan yeniliklerin en azından Mezitli için pratik hayata henüz yansımadığı söylenebilir.

Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin Suriye'de durumlar uygun olduğunda ülkelerine dönme durumlarına bakıldığında %48'inin "bilmiyorum" cevabını verdiği dikkat çekmektedir. %39.5'i ise Suriye'ye geri dönmeyi düşündüğünü belirtmiştir. Suriye'ye geri dönmeyi düşünmeyenlerin oranı ise %12.5'tir. Cevapların "bilmiyorum" seçeneğinde toplanması aslında tarihteki diğer göç hareketlerine bakıldığında benzer bir duruma işaret etmektedir. Çünkü göç edilen yerde kalış süresi uzadıkça göç edilen yerde kalıcılık da artmaktadır. Bilmiyorum cevabının bir süre sonra kalıcılığa doğru kayma göstermesi muhtemeldir.

2.3. Sosyo-Ekonomik Değişkenler İle Suriyelilerin Sorunları Arasındaki İlişki

Burada özellikle hanedeki kişi sayısı ile eğitim, sağlık ve barınma alanında yaşanan sorunların doğru orantılı olduğu görülmüştür. P-değerlerine bakıldığında %10'un altında olduğu dolayısıyla hanedeki kişi sayısı ile söz konusu sorunlar arasında ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Eğitime ulaşmada sorun yaşayanların %36.5'i'nin hanedeki kişi sayısı 7 ve üzeri, %26.6'sının hanesindeki kişi sayısı 4-6 arası, %23.3'ünün hanesindeki kişi sayısı 3 ve altıdır. Sağlığa ulaşmada sorun yaşayanların %38.5'i'nin hanedeki kişi sayısı 7 ve üzeri, %26'sının hanedeki kişi sayısı 4-6 arasında, %15'inin hanedeki kişi sayısı 3 ve altıdır. Barınmada yaşanan problemler ile hane sayısı arasındaki ilişkiye bakıldığında eğitim ve sağlık alanındaki sonuçlara benzer bir tablo ile karşılaşılmaktadır. Kiralık ev bulmada sorun yaşayanların % 65.4'ünün hanedeki kişi sayısı 7 ve üzeri, %49.7'sinin hanedeki kişi sayısı 4-6 arası, % 55'inin hanedeki kişi sayısı 3 ve altıdır. Aşağıdaki tabloda Suriyelilerin hane sayısındaki değişim ile yaşanan sorunlar arasındaki ilişkinin sonuçları görülmektedir.

Tablo 3. Hane sayısındaki değişim ve yaşanan sorunlar arasındaki bağımlılık testi

Yaşanan Sorunlar	Ki Kare Testi P-Değeri
Eğitim	0,053
Sağlık	0,070
Barınma	0,298

Tablo 5. Aylık harcama durumu ve yaşanan sorunlar arasındaki bağımlılık testi

Yaşanan Sorunlar	Ki Kare Testi P-Değeri
Eğitim	0,539
Sağlık	0,074
Barınma	0,318

Yukarıda aylık harcama durumu ve yaşanan sorunlar arasındaki ilişkiyi gösteren sonuçlara yer verilmiştir. P-değerlerinin %10'un altında olması Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin aylık harcama durumları ile eğitim, sağlık ve barınma sorunları arasında ilişki olduğunu göstermektedir. Aylık harcama durumuna bakıldığında harcama durumu düştükçe eğitim, sağlık ve barınma konusunda sorunların arttığı gözlenmiştir. Örneğin eğitime ulaşmada sorun yaşayanların %35.7'sinin aylık harcama durumları 500 TL ve altı olup, eğitimde sorun yaşadığını belirtenlerin yalnızca % 11.1'inin aylık harcama durumu 3001 TL ve üzeridir. Aylık harcama durumu ile sağlık hizmetlerine ulaşmada sorun yaşama ilişkisine bakıldığında aylık harcaması 1000 TL ve altında olanların yaklaşık %62'si sağlık alanında sorun yaşadığını belirtmiştir.

Cinsiyet ile eğitimde ve sağlıkta yaşanan sorunlar arasındaki ilişkiye bakıldığında ise kadınların söz konusu alanlarda daha fazla sorun yaşadığı saptanmıştır. Ayrıca eğitim seviyesi düştükçe Türkçe bilme oranının da düştüğü görülmüştür.

SONUÇ

Mezitli'de yaşayan Suriyelilerin genel durumunu ve sorunlarını ortaya çıkarmayı amaçlamış olan bu çalışmada Suriyelilerin en temel sorun alanlarının eğitim, sağlık, barınma ve gelir etme üzerine yaşandığı bilgisine ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılanların yaklaşık %54'ü kiralık ev bulmakta zorluk çektiğini, yaklaşık %58'i oturduğu eve göre kirasının fazla olduğunu belirtmiştir. %26,2 oranında sağlığa ulaşımında sorun yaşadığı, %42,2 oranında sağlığa ulaşımında "bazen" sorun yaşadığı belirtilmiştir. %52'si Türkçe eğitim almadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılanların yaklaşık %65'i Türkçe bilmediğini belirtmiştir. %48'i de ailesinde Türkçe bilen birinin olmadığını belirtmiştir.

Dil, farklı kültürlerarası iletişimin sağlıklı bir biçimde gerçekleşebilmesinde önemli araçlardan biri olup, göçle gelinen yerin dilinin bilinmemesi iki toplum arasında uyumun sağlanmasında engel oluşturmaktadır. Bu durumda Mezitli'de yaşayan Suriyeliler ile yerel halk arasında yaşanan uyum problemlerinin kaynağında Türkçenin Suriyeliler arasında bilinmeyişi önemli bir yer teşkil etmektedir.

Sorunlu alanlardan biri olan eğitime bakıldığında ankete katılanların %34,4'ü ailesinde eğitime devam edemeyen birey bulunduğunu belirtmiştir. Bunun yanında ailesinde eğitim çağındaki bireylerin bulunduğunu belirtenlerin oranı %75'tir. Eğitimde sorun yaşadığını belirtenlerin oranı ise yaklaşık %28'dir.

Gelirin nasıl sağlandığı sorusuna verilen cevaplardan elde edilen bilgilere göre ise yaklaşık %52 oranında Türkiye'de çalışarak gelir elde edildiği cevabı işaretlenmiş olup, yaklaşık %42 oranında Suriye'den getirilenlerin gelir olarak kullanıldığı ortaya çıkmıştır. Kaymakamlıktan gelen yardımlara bakıldığında yalnızca %8,4 oranında işaretleme yapılmış, diğer seçeneğini işaretleyen ise yalnızca 2 kişidir. Bu durumda Mezitli'deki Suriyeli göçmenlerin en önemli sorunlarından birinin istihdam edilme konusunda yaşadığı ortaya çıkmıştır. Türkiye'de çalışarak gelirini sağlayan araştırmaya katılanların yarısını oluştursa da, bu kişilerin büyük çoğunluğunun yaşamlarını idame ettirmek için Suriye'den getirdiklerinin de büyük önemi olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla ilerleyen süreçte Suriye'den getirilen birikimlerin tükenmesiyle Suriyeli göçmenlerin sadece çalışarak yaşamlarını sürdürme olasılığı azalacak bu ise toplumsal açıdan büyük sorunları beraberinde getirecektir. Bu anlamda Suriyeli göçmenlerin çalışma hayatında insani koşullarda yer alması önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- AFAD Başkanlığı, (2014). Türkiye'deki Suriyeli Kadınlar Raporu. Ankara.
- AKSOY, Z. (2012). Uluslar arası Göç ve Kültürlerarası İletişim, Uluslar arası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 20(5), 292-303.
- AKŞİT, G., BOZOK, M. & BOZOK, N. (2015). Zorunlu Göç, Sorunlu Karşılaşmalar: Hisar Köyü, Nevşehir'deki Suriyeli Göçmenler Örneği, Maltepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi, 1(2), 92-116.
- BMMYK. (2016a). Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Sözleşme, <http://www.goc.gov.tr/files/files/multec%C4%B1ler%C4%B1nhukuk%C4%B1statusune%C4%B1%C4%B1sk%C4%B1nsozlesme.pdf>, Erişim Tarihi: 28.07.2016.
- BMMYK. (2016b). Mültecilerin Hukuk Statüsüne İlişkin 1967 Protokolü, [http://www.goc.gov.tr/files/files/M%C3%9CLTEC%C4%B0LER%C4%B0N%20HUKUK%20STAT%C3%9CS%C3%9CNE%20%C4%B0L%C4%B0%C5%9EK%C4%B0N%201967%20PROTOKOL%C3%9C\(1\).pdf](http://www.goc.gov.tr/files/files/M%C3%9CLTEC%C4%B0LER%C4%B0N%20HUKUK%20STAT%C3%9CS%C3%9CNE%20%C4%B0L%C4%B0%C5%9EK%C4%B0N%201967%20PROTOKOL%C3%9C(1).pdf), Erişim Tarihi: 21.07.2016.
- CENGİZ, D. (2015). Zorunlu Göçün Mekânsal Etkileri Ve Yerel Halkın Algısı; Kilis Örneği, Turkish Studies, 10(2), 101-122.
- ÇAĞLAYAN, S. (2006). Göç Kuramları, Göç Ve Göçmen İlişkisi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, s.17, 91-67.
- DONALD, A., B. ve LİNDGREN, B. W., (1996) Statistics: Theory and Methods. 2nd. Edition, Wadsworth Publishing Company, California.
- ERDOĞAN, M. M. (2015). Türkiye'deki Suriyeliler: Toplumsal Kabul ve Uyum Araştırması, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

ERSOY, M. ve BALABAN, O. (2005). Göçmen Nüfusun Kentle Etkileşim Süreci, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kentsel Politika ve Yerel Yönetimler Anabilim Dalı 2003-2004 Yılı Stüdyo Çalışması.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI. (2006). İçişleri Bakanlığı 2006 Genelgesi, http://madde14.org/index.php?title=%C4%B0%C3%A7i%C5%9Fleri_Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1_2006_Genelgesi, Erişim Tarihi: 01.08.2016.

KARTAL, M. (1998) Bilimsel Araştırmalarda Hipotez Testleri, Parametrik ve Nonparametrik Teknikler, 2. Baskı, Şafak Yayınevi, Erzurum.

MARSHALL, G. (1999). Sosyoloji Sözlüğü, Bilim ve Sanat Yayınları: Ankara.

MERSİN ÜNİVERSİTESİ BÖLGESEL İZLEME UYGULAMA ARAŞTIRMA MERKEZİ. (2014). Suriyeli Göçmenlerin Sorunları Çalıştayı Sonuç Raporu, (Edt. S. Karaca ve U. Doğan).

ORTADOĞU STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ. (2015). Suriyeli Sığınmacıların Türkiye'ye Etkileri, Orsam Yayınları, Ankara.

ŞAHİN, O. (2016). Suriyeli Mültecilerin Hukuki Durumu ve Toplumumuza Etkileri, <http://www.stratejikortak.com/2016/04/suriyelilerin-hukuki-durumu.html>, Erişim Tarihi: 02.08.2016.

TUNÇ, Ş. A. (2015). Mülteci Davranışı Ve Toplumsal Etkileri: Türkiye'deki Suriyelilere İlişkin Bir Değerlendirme, Tesam Akademi Dergisi, 2(2), 29-63.

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ. (2009). İki Arada Bir Derede Türkiye'deki Mültecilere Koruma Sağlanmıyor, Uluslararası Af Örgütü Yayınları, Londra

23-25 SEPTEMBER / EYLÜL 2016
KONYA - TURKEY

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

